

CLU/BTH-gruppens møde den 19. nov. 2024 med
TMF/MKB/Området for klimatilpasning og anlæg

Re: Dagsorden pkt. 4c

Generelle spørgsmål om klimatilpasning/klimasikring

Baggrund

Det er velkendt, at klimasikring - bredt set - handler om, at samfundet skal beskyttes mod oversvømmelse fra henholdsvis stormflod, skybrud og stigende grundvand ¹. Som borgere i København vil vi gerne vide, om der forud for situationer med oversvømmelse i byen er aftalt en hensigtsmæssig og gennemskuelig arbejdsdeling mellem Københavns Kommune (KK), HOFOR og Beredskabsstyrelsen.

KK er ansvarlig for, gennem langsigtet planlægning og gennemførelse af beskyttelsestiltag, at afværge eller i det mindste reducere de forventede følgevirkninger af kommende stormfloder (bl.a. med diger, dæmninger, stormflodspor, mv.).

HOFOR har - i forhold til klimasikring - især til opgave at mindske de mulige konsekvenser af fremtidige oversvømmelser i hovedstadsområdet, bl.a. ved at øge kapaciteten til at opsamle og bortlede store vandmængder, der kan optræde i forbindelse med aktuelle skybrudshændelser (med anlæg af underjordiske betonkanaler, vandbassiner mv. ²).

Endelig skal Beredskabsstyrelsen udvikle "samfundets evne til at forebygge og modstå ulykker, kriser og katastrofer" og "Gennem information, rådgivning, uddannelse og øvelser udvikler vi samfundets beredskab og krisestyringsevner i samarbejde med myndigheder, virksomheder og borgere" ³.

På denne baggrund var det forventeligt, at Københavns Kommuneplan 2024 (kp24) ⁴, der netop har været i offentlig høring, ville indeholde information om, hvordan Kommunen planlægger at indrette samspillet i praksis mellem KK's og HOFOR's klimatilpasningsaktiviteter. Men dette er kun beskrevet helt overordnet i kp24. Det fremgår som en målsætning, "at der i projekter nær Københavns Kommunes kommunegrænser sikres sammenhæng og koordinering med nabokommunen, fx i forhold til skybruds- og stormflodssikring, forsyning, mobilitet og trafik, byrum og grønne arealer" (p 14).

¹ se f.eks. HOFOR's Hvidbog Vand fra alle sider truer byerne;
https://hoformedia.dk/pdf/hofor_hvidbog_klimasikring_2024.pdf

² <https://www.hofor.dk/baeredygtige-byer/vi-skaber-baeredygtige-byer/klimasikring/>

³ <https://www.brs.dk/da/>

⁴ https://www.kk.dk/sites/default/files/2024-09/KP24_23.08.2024-optx-a.pdf

Lokaludvalget er klar over, at kp24 især skal handle om kommunens mere konkrete planlægning i et 4-års perspektiv. Blandt mange andre emner er der således en kort omtale af et samarbejde mellem staten og kommunerne Tårnby, Dragør, Hvidovre og København om stormflodssikring (p 91). Kommuneplanen nævner desuden visse initiativer vedr. klimasikring, der ligger inden for en 12 års perspektivperiode (p 24), og i perioden frem mod år 2070 (p 23).

Lokaludvalget savner i kp24 en skitsering af, hvordan man i KK vil behandle de problemer og det generelle dilemma, der er knyttet til gråzonen mellem kort- og langsigtede initiativer til forebyggelse af skybruds- og stormflodssikring ⁵.

TMF afholdt den 4. november 2024 et informationsmøde for beboere i Indre By og på Christianshavn. Mødets hovedemne var status for forundersøgelsen til en stormflodsplan for hovedstadsområdet ⁶. Mødet, der var velbesøgt, illustrerede en betydelig interesse for stormflodssikring i bredere forstand. Der blev bl.a. efterlyst tidsplaner for den langsigtede indsats i forhold til mere kortsigtede, midlertidige beskyttelsesforanstaltninger, og der blev udtrykt bekymring omkring gråzoneproblematikken (jf. ovenfor).

Borgere, der bor nær det nuværende bolværk i Københavns Havn, kan således med rette stille spørgsmålet om, hvorvidt de indtil videre er henvist til at vente i spænding på, om den/de næste ekstreme vejrhændelser, som kan betyde oversvømmelse af deres bolig, vil indtræffe *inden* virksomme beskyttelsesforanstaltninger mod oversvømmelse er på plads.

Spørgsmål til dagsordenens pkt. 4c

Lokaludvalget ønsker, at forvaltningen – i det omfang tiden tillader det - belyser følgende

Specielt i forhold til Christianshavn

- * Vurderer TMF, at Christianshavn er i en særlig risikokategori, grundet bydelens lave beliggenhed?
- * Hvis ja, skønner TMF, at der er behov for særlige overvejelser, planer og/eller initiativer vedr. stormflodssikring af Christianshavn, sammenlignet med øvrige 11 lokaludvalgsområder?

Generelt i forhold til København generelt

- * Hvordan er samarbejdet organiseret mellem KK, HOFOR, Beredskabsstyrelsen og andre aktører?
- * Hvordan planlægges andre aktører end myndighederne inddraget (virksomheder, institutioner, lokale foreninger, borgere)?
- * Foreligger der i dag planer for analyse af gråzone-problematikken?

17.11.2024 / Lars Josephsen
Medlem af Christianshavns Lokaludvalg

⁵ Mere præcist handler det om forskellen mellem tidshorisonterne for henholdsvis skybruds- og stormflodssikring i selve Københavnsområdet. Etablering af anlæg til stormflodssikring har en tidshorisont på måske 30-40 år, mens visse (midlertidige og billigere) klimatilpasningsinitiativer, samt opbygning af et passende beredskab hos myndigheder, virksomheder og borgere, vil kunne besluttes og installeres i løbet af en væsentligt kortere årrække.

⁶ <https://sundogbaelt.dk/forbindelser/forundersogelse-af-stormflodssikring-af-kobenhavn/>